

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: BB-28Sa/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200458
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Štoffová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2023:6022200458.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Darinou Štoffovou vo veci žalobcu: A. B., trvale bytom C. C. XXXX/X, XXX XX D. D., adresa na doručovanie: E., F. XX, D. D., zast.: JUDr. Michal Vlkolínsky, advokát, so sídlom Námestie SNP 87/8, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 940 207 7762 0 zo dňa 11.05.2022, takto

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

Rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.05.2022 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.10.2021 z r u š u j e a vec vracia prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý v plnom rozsahu nahradiť žalobcovi dôvodne vynaložené trovy konania a zaplatiť ich v lehote 20 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená ich výška. Výška trov konania bude určená samostatným rozhodnutím, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

O d ô v o d n e n i e

Administratívne konanie

1. Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj „prvostupňový orgán“), rozhodnutím č. 940 207 7762 0 zo dňa 22.10.2021 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 20.09.2021. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový orgán uviedol, že žalobca nie je invalidný, pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou - podľa odborného posudku o invalidite z 20.09.2021, ktorý je prílohou prvostupňového rozhodnutia, má žalobca pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách 40%. V odbornom posudku posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Banská Bystrica na základe dvoch predložených odborných nálezov (nález s psychologického vyšetrenia z 25.03.2021 a nález z psychiatrického vyšetrenia z 01.04.2021) konštatoval, že podľa psychologického vyšetrenia žalobcu je intelekt s IQ 74, čo napriek údajom o ľahkej duševnej zaostalosti zodpovedá pásmu mentálnej subnormy. Neboli prítomné známky psychotického ochorenia. Myslenie je simplexné, rigidne, počtový

úsudok je zachovaný, spolupracuje. Podľa záverov psychiatrického vyšetrenia je žalobca od detstva pravidelne sledovaný pre miernu duševnú zaostalosť s poruchami správania. Nálada je hodnotená ako normotýmna, správanie bez porúch. Na základe uvedeného posudkový lekár stanovil mieru poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť 40% v porovnaní k položke duševnej zaostalosti - s dolnou hranicou, pretože je potvrdená mentálna subnorma. Iné ochorenia trvalo na liečbe s vplyvom na pracovný potenciál dokumentované nie sú. Pokiaľ ide o pracovnú rekomandáciu, táto je navrhovaná všeobecne, na pôvodnom pracovisku (na trhu práce) bez obmedzení.

2. Z dôvodu nesúhlasu s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, argumentujúc, že zdravotný stav, v ktorom sa žalobca nachádza nie je postačujúci k akémukoľvek úkonu prác, podal proti uvedenému rozhodnutiu žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.05.2022 (ďalej aj len „druhostupňové rozhodnutie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia citoval posudkový záver posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie, zo dňa 06.05.2022, ktorý za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil miernu duševnú zaostalosť, ochorenie podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. (v znení účinnom v čase vypracovania posudku) zaradené do kapitoly V - duševné choroby a poruchy správania, položky 6 - mentálna retardácia, písmena a) ľahká mentálna retardácia (horné, stredné a dolné pásma, IQ v pásme 50-69, s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť), ktorému zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% (z rozpätia 40 až 60%). Na základe uvedeného žalovaný konštatoval, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobcu je 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Zdravotný stav žalobcu bol posudzovaný bez jeho osobnej účasti v nadväznosti na prijaté opatrenia v súvislosti s pandemiou COVID-19 v súlade s § 293eu v spojení s § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. Pri posúdení zdravotného stavu bola zohľadnená správa zo psychologického vyšetrenia z 25.03.2021 a správy z psychiatrických vyšetrení z 01.04.2021 a 02.09.2021. Žalovaný odkázal na to, že odborný lekársky posudok zo dňa 06.05.2022 tvorí neoddeliteľnú súčasť napadnutého rozhodnutia ako jeho príloha. V odvolacom konaní bolo preukázané, že pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav žalobca nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40%, teda nie je invalidný. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, preto vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného postihnutia žalobcu boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Žalobca v rámci odvolacieho konania nepredložil také dôkazy, ktorými by spochybnil správnosť posúdenia jeho zdravotného stavu. Žalovaný preto odvolanie vyhodnotil ako nedôvodné.

Žaloba

3. Správnou žalobou doručenou v zákonnej lehote sa žalobca domáha zrušenia rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového rozhodnutia a vrátenia veci prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie. Žalobu odvodňuje tým, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané bez dôkladného posúdenia zdravotného stavu žalobcu v jeho prítomnosti. Postupom a rozhodnutím prvostupňového orgánu, rovnako aj postupom a rozhodnutím žalovaného, boli porušené práva žalobcu.

Vyjadrenie žalovaného

4. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe poukázal na to, že záväzným podkladom pre rozhodnutie bol odborný posudok o invalidite posudkového lekára zo dňa 06.05.2022, podľa ktorého žalobca nie je invalidný. Žalobca k žalobe pripojil novú lekársku správu z 12.05.2022 a 12.07.2022, ktoré dokumentujú jeho zdravotný stav po vydaní rozhodnutia, a na ktoré žalovaný nemohol prihliadať. Ak je žalobca presvedčený, že prišlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, môže kedykoľvek požiadať o opätovné posúdenie invalidity. K námietke, že jeho zdravotný stav bol posudzovaný posudkovým lekárom v jeho neprítomnosti, žalovaný konštatoval, že účastníci konania boli posudzovaní v neprítomnosti v nadväznosti na prijaté opatrenia v súvislosti s pandemiou COVID-19, navyše, žalobcova neprítomnosť nemá medicínsky ani právny vplyv na posúdenie zdravotného stavu a vyhotovenie posudku o invalidite a následné rozhodnutie. Posudkový lekár sa v rámci odvolacieho konania vysporiadal s námietkami

žalobcu, zhodnotil pripojené odborné lekárske správy. Žalovaný je presvedčený, že zdravotný stav žalobcu bol posúdený správne, komplexne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi, preto žiada, aby správny súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

5. Žalobca už nevyužil právo podať k vyjadreniu žalovaného repliku.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

6. Na základe zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešiel od 01.06.2023 výkon súdnictva z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov, konkrétne z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu Trenčína a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie pôvodne vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 28Sa/12/2022 vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. BB-28Sa/12/2022.

7. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie, priebeh administratívneho konania predchádzajúci ich vydaniu, vychádzajúc zo skutkového a právneho stavu existujúceho v čase právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (§ 135 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2023), súc neviazaný rozsahom žaloby a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 2 písm. d/ SSP, § 203 ods. 1 a 2 SSP). Správny súd vec prejednal v súlade s § 107 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „SSP“) bez nariadenia pojednávania, pretože ústne pojednávanie žiaden z účastníkov konania nenavrhol a jeho nariadenie si nevyžiadal ani iný dôvod podľa § 107 ods. 1 SSP. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu od 23.10.2023 do 23.11.2023. Pretože sa verejného vyhlásenia rozsudku nezúčastnili účastníci konania, ani žiadna verejnosť, správny súd vyhlásil rozsudok vyvesením jeho skráteného písomného vyhotovenia bez odôvodnenia na úradnej tabuli súdu dňa 21.11.2023 v súlade s § 137 ods. 3 veta druhá SSP.

8. Predmetom súdneho prieskumu je zákonnosť rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, ktorý bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o zamietnutí žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok. Tak ako už bolo uvedené, správny súd posudzoval zákonnosť rozhodnutia žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia, pričom nebol viazaný žalobnými bodmi a rozsahom žaloby, pretože ide o správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnej veci, a teda túto posudzoval neformálne podľa § 202 ods. 2 SSP.

9. Podľa § 2 ods. 1,2 „SSP“: (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

10. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

11. Podľa § 134 ods. 2 písm. d) SSP správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

12. Podľa § 135 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2023 na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

13. Podľa § 202 ods. 2 veta prvá SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

14. Podľa § 493e SSP konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

15. Podľa § 70 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z.z.: (1) Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. (2) Fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

16. Podľa § 71 ods. 1 až 9 zákona č. 461/2003 Z.z.: (1) Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. (2) Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. (3) Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. (4) Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie. (5) Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. (6) Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. (7) Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. (8) Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. (9) Ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

17. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

18. Podľa § 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

19. Podľa § 195 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z.z.: (1) Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie. (2) Podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

20. Podľa § 196 ods. 1, 6 zákona č. 461/2003 Z.z.: (1) Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických

osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne. (6) Účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

21. Podľa § 209 ods. 1,2,3,4 zákona č. 461/2003 Z.z.: (1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. (2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu. (3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu. (4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

22. Podľa § 218 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z.z. (1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. (2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

23. Podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.05.2022: Kapitola V. – Duševné choroby a poruchy správania, položka V - duševné choroby a poruchy správania, položky 6 - mentálna retardácia, písmena a) ľahká mentálna retardácia (horné, stredné a dolné pásma, IQ v pásme 50-69, s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť), ktorému zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% (z rozpätia 40 až 60%).

24. Žalobca sa podanou správnu žalobou domáha preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (a jemu predchádzajúceho rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy) namietajúc, že Sociálna poisťovňa neposúdila vážny zdravotný stav žalobcu dôkladne a v jeho prítomnosti. Žiadosť žalobcu o priznanie invalidného dôchodku bola zamietnutá napriek tomu, že ošetrojúci lekár (psychiater) odporúčal invalidizáciu v súlade so zisteným zdravotným stavom a neschopnosťou žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť. Pod negatívne rozhodnutie sa podpísalo aj posúdenie zdravotného stavu v neprítomnosti žalobcu.

25. Predpokladom pre priznanie nároku na invalidný dôchodok je kumulatívne splnenie podmienok stanovených zákonom. Poistenec je podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. invalidným, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera tohto poklesu je uvedená v prílohe č. 4 k citovanému zákonu. V preskúvanom prípade bola žiadosť žalobcu o priznanie invalidného dôchodku zamietnutá s odôvodnením, že žalobca nie je invalidný, pretože má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 40%. Percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená po posúdení zdravotného stavu žalobcu posudkovými lekármi sociálneho poistenia organizačných zložiek Sociálnej poisťovne, pričom výsledky posúdenia zdravotného stavu sú uvedené v lekárskej správe – odbornom posudku o invalidite zo dňa 20.09.2021 (ktorý tvoril podklad prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy) a v odbornom lekárskom posudku zo dňa 06.05.2022 (ktorý tvoril podklad napadnutého rozhodnutia žalovaného). Odbornými posudkami bolo u žalobcu stanovené ako rozhodujúce zdravotné postihnutie: mentálna retardácia (horné, stredné a dolné pásmo, IQ v pásme 50-69) s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť podľa Kapitoly V., položka 6., písm. a) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. (v znení účinnom do 31.05.2022), pričom v takomto prípade je miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti stanovená v rozpätí od 40 do 60%. U žalobcu bola obomi odbornými posudkami posudkových lekárov sociálneho poistenia zhodne stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 40%. Za iné zdravotné postihnutie nebola u žalobcu zvýšená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

26. Správny súd v prvom rade uvádza, že v rámci správneho súdnictva nemá oprávnenie na to, aby vyslovoval záver, či v prípade žalobcu (žiadateľa o dôchodok) ide o invalidnú osobu alebo nie, ani nevyslovuje odborný záver ohľadne medicínskych otázok. Posudzuje len to, či posudky posudkových lekárov ako podklad rozhodnutia o nároku na invalidný dôchodok sú úplné, objektívne, logické a presvedčivé a či závery v nich uvedené nie sú v rozpore s nálezmi odborných (lekárskych) vyšetrení (k tomu pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.10.2015, sp. zn. 9 Sžo/16/2014). Správny súd v intenciách uvedeného posudzoval závery lekárskeho posudku, ktoré boli podkladom rozhodnutia žalovaného (aj prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy), a to vzhľadom na námietku žalobcu, ktorý vyslovil nesúhlas s posúdením jeho zdravotného stavu a s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 40%.

27. Predpokladom zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (a preskúmania zákonnosti rozhodnutia) je, aby rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo riadne odôvodnené tak, aby z rozhodnutia bolo zrejmé, aké skutkové zistenia boli rozhodné pre vydanie rozhodnutia, z ktorých dôkazov boli podstatné skutočnosti zistené, ako boli vyhodnotené a ako boli právne posúdené. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy je v medziach rozsahu a dôvodov podanej správnej žaloby a pri žalobách v sociálnych veciach aj širšie, posudzovať, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahuje zákonom predpísané náležitosti. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správny súd vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2023), a preto v správnom súdnictve správny súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Pretože správny súd nie je oprávnený prehodnocovať zdravotný stav žalobcu, od ktorého sa odvíja aj určenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, skúmal to, či sú závery žalovaného vyjadrené v napadnutom rozhodnutí logické a zrozumiteľné, či neodporujú skutkovým zisteniam, podkladom rozhodnutia a platnej právnej úprave, a tiež, či sú náležité odôvodnené. Po vykonaní prieskumu v uvedenom rozsahu správny súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného (ani prvostupňové rozhodnutie) tieto požiadavky stanovené zákonom nespĺňa.

28. Z ustanovenia § 209 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vyplýva, že rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. Z ustanovenia § 195 ods. 1 a 2 citovaného zákona súčasne vyplýva pre organizačnú zložku Sociálnej poisťovne povinnosť postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel je povinná obstaráť si potrebné podklady na rozhodnutie. Z ustanovenia § 218 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva pre odvolací orgán povinnosť preskúmať napadnuté rozhodnutie (prvostupňového orgánu verejnej správy) v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplniť, prípadne zistené nedostatky odstrániť.

29. Žalovaný (ani prvostupňový orgán verejnej správy) sa citovanými zákonnými ustanoveniami neriadil. Správny súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že požiadavka na riadne odôvodnenie rozhodnutia (okrem § 209 zákona č. 461/2003 Z.z.) vyplýva aj z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Najvyšší súd SR opakovane vo svojich rozhodnutiach (napríklad sp. zn. 5Sž 37/2006 a 5Sžf 89/2007) vyslovil záver, že odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy musí obsahovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu, tzn. že priemernému adresátovi je daná možnosť z jemu predloženého odôvodnenia pochopiť - na základe akých skutočností (dôkazných prostriedkov) a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, - správnosť právnych noriem aplikovaných na skutkový stav a - právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva a vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovvej časti. Pokiaľ preskúmané rozhodnutie orgánu verejnej správy nebude spĺňať uvedenú definíciu, potom je nepreskúmateľné, čo je dôvodom na jeho zrušenie. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov nie je len také rozhodnutie, ktorému úplne chýba odôvodnenie, ale aj také, ktorého odôvodnenie nie je dostatočné a v ktorom chýbajú skutkové dôvody a úvahy, ktorými sa orgán verejnej správy k skutkovým záverom dopracoval a úvahy, ktorými ich právne vyhodnotil. Povinnosťou orgánu verejnej správy je teda rozhodnutie odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov orgán verejnej správy pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z akých dôvodov, aby jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových

a právnych okolností namietaných v konaní, aby odpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom príslušného administratívneho konania, prípadne, aby sa zaoberal tvrdeniami a námietkami účastníkov konania. Vzhľadom na uvedené má správny súd za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného (ako aj rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy), je nepreskúmateľné re nedostatok dôvodov.

30. Odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sú uvedené citácie príslušných ustanovení hmotnoprávného predpisu (v tomto prípade zákona č. 461/2003 Z.z., konkrétne § 71 ods. 1,2,3,4,5,6,7,8,9 a § 153 ods. 5) a odkaz na odborný lekárske posudok posudkového lekára, resp. prevzatie textu tohto posudku (citácia) a jeho záverov, ako aj (len) všeobecný poukaz na lekárske nálezy, ktoré boli zohľadnené posudkovým lekárom pri posudzovaní zdravotného stavu žalobcu na účely invalidity, je bez uvedenia skutočností, ktorými sa žalovaný orgán verejnej správy riadil pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov a bez uvedenia, ako sa žalovaný vysporiadal s podstatnými námietkami účastníka konania (žalobcu), ktoré uviedol v opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu, nespĺňa zákonom stanovené náležitosti odôvodnenia rozhodnutia. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú rozhodovaciu činnosť správnych súdov i Najvyššieho súdu SR, ktoré opakovane judikujú, že rozhodnutie (vo veciach sociálnych), musí byť individuálne zdôvodnené tak, aby bolo možné preskúmať jeho zákonnosť s prihliadnutím na jeho odôvodnenie, a nie na obsah posudkov, ktoré sú iba podkladom rozhodnutia.

31. Vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia žalovaného správny súd uvádza, že žalovaný sa dostatočne nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu uplatnenými v odvolaní (námietka nedostatočného a nesprávneho posúdenia jeho zdravotného stavu, námietka týkajúca sa jeho neschopnosti uchádzať sa na trhu práce o pracovnú príležitosť, neschopnosť vykonávať pravidelnú zárobkovú činnosť pre problémy s pozornosťou a komunikáciou s poukazom na závery odborného vyšetrenia na psychiatrickej ambulancii dňa 02.09.2021), keď žalovaný len všeobecne uviedol, že účastník v rámci odvolacieho konania nepredložil také relevantné dôkazy, ktorými by spochybnil správnosť posúdenia zdravotného stavu a odvolanie nie je dôvodné. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia len všeobecne, s odkazom na obsah odborného lekárskeho posudku zo dňa 06.05.2022 uviedol, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie účastníka konania posudkový lekár určil ochorenie zaradené do Kapitoly V., položky 2., písm. a) – ľahká mentálna retardácia a mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil na 40%. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, ako žalovaný posúdil odborný lekárske posudok z hľadiska, či obsahuje požadované zákonné náležitosti, či z neho vyplýva riadne zistenie zdravotného stavu žalobcu, t.j. či posudkovým lekárom zistený zdravotný stav žalobcu a z neho vyplývajúce závery sú v súlade s obsahom podkladov predložených žalobcom v administratívnom konaní, t. j. v súlade s obsahom lekárskeho správ a vyšetrení, ku ktorým posudkový lekár prihladol pri hodnotení resp. posudzovaní zdravotného stavu žalobcu. Správny súd poukazuje na to, že z predmetného odborného lekárskeho posudku (ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného) nie je možné zistiť, ako bolo prihliadnuté k diagnóze podľa ambulantnej správy z psychiatrického vyšetrenia žalobcu z 01.04.2021, a to duševnej zaostalosti s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby, ďalej nie je zrejmé, ako sa žalovaný vysporiadal s rozporom vyplývajúcim z pracovnej rekomandácie vykonanej posudkovým lekárom, ktorý v odbornom lekárskom posudku zo dňa 06.05.2022 uviedol, že žalobca môže byť zaradený na trhu práce bez obmedzení, hoci v citovanej ambulantnej správe z psychiatrického vyšetrenia žalobcu z 01.04.2021 psychiatricka uviedla, že doporučuje invalidizáciu pacienta, pretože nie je schopný vykonávať pracovnú činnosť. Posudkový lekár v odbornom lekárskom posudku podľa názoru správneho súdu nedostatočne objasnil zdravotný stav žalobcu, a to tak z hľadiska diagnostického záveru, ako aj prognózy. Uviedol síce, že psychiater pri vyšetrení v septembri 2021 popisuje miernu duševnú zaostalosť s významnou poruchou správania, s potrebou pozorovania a liečby, čo ale nekorešponduje s jeho terajším ochorením, kde uvádza, že so správaním problém nie je, nervóznym nebýva, ani podráždený, ani agresívny. Pre poruchu osobnosti a správania doteraz v psychiatrickej starostlivosti nebol. Vzhľadom na uvedené zdravotný stav žalobcu nehodnotil ako poruchu osobnosti a poruchu správania, ktorá by zvyšovala mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkový lekár pritom opomenul, že závery, že so správaním problém nie je, nervóznym nebýva, ani podráždený, ani agresívny nie sú závermi ošetrojúceho lekára, ale opisom žalobcu sociálnym pracovníkom, ktorý sprevádzal žalobcu na vyšetrenie (čo samo o sebe nebolo zohľadnené, že žalobca evidentne nie je schopný sám sa dostaviť na odborné vyšetrenie). Žalobca pri vyšetrení 01.04.2021 subjektívne opisuje, že býva niekedy nervóznym, sociálny pracovník uvádza,

že sa ho snažili zapojiť do práce, ale nie je schopný, celkovo málo komunikuje, niekedy aj celý deň nerozpráva. Ambulantné správy psychiatricky G. H. I. (z 01.04.2021 a 02.09.2021) potvrdzujú u žalobcu miernu duševnú zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania a liečby s odporúčením invalidizácie z dôvodu neschopnosti vykonávať pravidelnú zárobkovú činnosť – podľa záveru psychiatricky z 01.04.2021 pacient (žalobca) nie je schopný vykonávať zárobkovú činnosť, pri aktivitách potrebuje usmernenie a dohľad inej osoby. Zhodne s uvedeným psychologička J. G. K. L. v ambulantnej správe z 25.03.2021 popisuje, že žalobca prichádza v sprievode sociálneho pracovníka, nutne viackrát zopakovať zadanie pre správne pochopenie inštrukcie... zlyháva v úlohách vyžadujúcich generalizáciu a abstrakciu myslenia, ale počtový úsudok zachovaný...chýbajú zdroje k zvládaniu stresu a požiadaviek života na kognitívnej aj emocionálnej úrovni. Súčasne v odbornom lekárskom posudku absentuje posúdenie zdravotného stavu žalobcu z hľadiska kritérií stanovených v prílohe č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. v časti „Všeobecné posudkové hľadisko“, podľa ktorého „Pri stanovení poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je potrebné prihliadnuť na vývoj osobnosti v afektívnej, emocionálnej oblasti, na schopnosti adaptácie, na vplyvy prostredia, možnosti pracovného a sociálneho zaradenia“ a zohľadnenie skutočnosti, že žalobca bol od detstva opakovane vyšetrený psychiatrom (G. M.) a psychologom, užíval aj lieky na nervozitu, u žalobcu ide o osobnosť simplexnú s dekoncentráciou pozornosti, rýchlo unaviteľnú, pričom pracovný potenciál je výrazne obmedzený (závery správy z 25.03.2021).

32. Pokiaľ žalobca až so žalobou predložil správu z psychiatrickej ambulancie z 12.05.2022 a 12.07.2022 (t.j. správy datované až po rozhodnutí žalovaného z 11.05.2022), správny súd uvádza, že orgány verejnej správy (ani posudkoví lekári organizačných zložiek Sociálnej poisťovne) tieto nemali k dispozícii, a preto k nim ani nemohli prihliadať. Správny súd však pre úplnosť uvádza, že tieto obsahujú v podstate zhodné údaje ako zohľadnené správy z 01.04.2021 a 02.09.2021.

33. Samotná skutočnosť, že k posúdeniu zdravotného stavu žalobcu došlo v jeho neprítomnosti, nespôsobuje automaticky nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, ak posudkový lekár vychádzal z predložených a jemu dostupných lekárskejších správ, z predloženej posudkovej spisovej dokumentácie. Žalobca uviedol, že jeho zdravotný stav nebol posúdený v jeho prítomnosti, avšak na takýto postup mala Sociálna poisťovňa v danom čase zákonný rámec. Posudkový lekár odôvodnil, že účastník je posudzovaný v neprítomnosti v súvislosti s opatreniami prijatými počas krízovej situácie súvisiacej s ochorením COVID-19 a v súlade s ust. § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 66/2020 Z.z. Na území Slovenskej republiky bola až do 15.09.2023 vyhlásená mimoriadna situácia, za ktorej posudkový lekár nie je povinný prihliadať na požiadavku poistenca zúčastniť sa osobne na posúdení zdravotného stavu v zmysle § 293eu ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

34. Rozhodnutie žalovaného (v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu), ktoré vo svojom odôvodnení len odkazuje na obsah posudku posudkového lekára z 20.09.2021), teda neobsahuje riadne odôvodnenie rozhodujúcich skutočností potrebných na komplexné posúdenie zdravotného stavu žalobcu, a to aj vo vzťahu k dôvodom určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia, resp. jeho stupňa, ako aj percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobcu. Skutočnosť, že konkrétne percentuálne vyjadrenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nevybočuje zo zákonom predpokladaného percentuálneho rozpätia, nie je dostatočným podkladom pre záver o riadnom posúdení zdravotného stavu a jeho následkoch na pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 07.06.2006, sp. zn. 4 So 83/2006). Obmedzenie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia len na ustanovenie § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nemožno považovať za postačujúce zdôvodnenie rozhodnutia o nepriznaní invalidného dôchodku zodpovedajúce kritériám jeho preskúmateľnosti zo všetkých hľadísk uvedených v § 71 citovaného zákona. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o. i. nie je zrejmé, ako sa žalovaný vysporiadal s tým, že v rozpore s predloženými lekárskejšími správami z psychiatrickej ambulancie posudkový lekár nekonštatuje u žalobcu poruchu správania, nevyhodnotil zostávajúcu schopnosť žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť, schopnosť adaptácie žalobcu a možnosti jeho pracovného a sociálneho zaradenia vzhľadom na závery psychiatricky aj psychologičky o neschopnosti žalobcu začleniť sa do pracovného procesu a vykonávať pravidelnú zárobkovú činnosť. Závery posudkového lekára ohľadne pracovného potenciálu žalobcu vyplývajúce z odborného lekárskejšieho posudku zo 06.05.2022 (pracovná rekomandácia na trhu práce bez obmedzení) tak nemajú oporu v lekárskejších správach z psychiatrických vyšetrení žalobcu z 01.04.2021 a 02.09.2021 a psychologičkejšieho vyšetrenia z 25.03.2021, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu.

35. V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o invalidnom dôchodku je nevyhnutnou požiadavkou dôsledné objasnenie zdravotného stavu žiadateľa z hľadiska zachovania miery jeho pracovnej spôsobilosti. Rozhodnutie o nároku musí byť individuálne zdôvodnené tak, aby bolo možné preskúmať jeho zákonnosť s prihliadnutím na jeho odôvodnenie, a nie na obsah posudkov, ktoré sú pokladom rozhodnutia. Z odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, ako boli vyhodnotené komplikácie žalobcu vo vzťahu k jeho pracovnému zaradeniu, hoci žalobca tieto skutočnosti v odvolaní namietal (že nie je schopný uchádzať sa o prácu, nevláda kontrolovať svoj duševný stav, stráca pozornosť, komunikácia mu robí problém) a vyplývajú aj z ambulantných správ, ktoré predložil.

36. Vzhľadom na uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného (v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu) a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) SSP v spojení s § 191 ods. 3 písm. a) SSP zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Úlohou orgánu verejnej správy v ďalšom konaní bude nanovo posúdiť žalobcom uplatnený nárok na priznanie invalidného dôchodku, riadne a úplne zistiť zdravotný stav žalobcu, určiť rozhodujúce zdravotné postihnutie a určiť percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobcu v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, a to aj v zmysle posudkových kritérií/ hľadísk stanovených v prílohe č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., opätovne vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie zákonom stanoveným spôsobom odôvodniť tak, aby spĺňalo zákonom stanovené náležitosti pre riadne odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy.

37. Vzhľadom na skutočnosť, že správny súd rozhodnutie ako nezákonné zrušil z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia a následnej nepreskúmateľnosti, akýkoľvek záver (a posúdenie) (ne)dostatočnosti zistenia skutkového stavu a právneho posúdenia by bol vzhľadom na uvedené predčasný. Z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že pokiaľ sa rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušuje pre nepreskúmateľnosť, nie je dôvodné, resp. bolo by predčasné konštatovať, že rozhodnutie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci. Obdobné závery platia aj k námietke o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci.

38. Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

POUČENIE:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že: a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté. (2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).